

Seznam použité literatury a informačních pramenů

I. Primární literatura

- PETR, Jaroslav. *Jaro: almanach pro mládež*. Praha: Dědictví Komenského, 1901.
- PETR, Jaroslav. Lid a kraj. In PETR, Jaroslav, SMRTKA, Josef. *Česká škola venkovská: Průvodce čes. učitele praxí školskou i v působení veřejném: souborná práce znalců čes. venkova, jeho kultura a národohospodářských potřeb. Díl I. Charakteristika české školy venkovské a její úkoly. Část I, Prostředí české školy venkovské*. Čermá nad Orlicí: Jos. Smrtka, 1912.
- PETR, Jaroslav. *Prvouka na škole venkovské*. Čermá nad Orlicí: Jos. Smrtka, 1914.
- PETR, Jaroslav. *Poesie na škole národní: příručka pro praktickou potřebu učitelstva škol obecných a měšťanských (I–II)*. Velká Čermná-Borohrádek: J. Smrtka, 1907–1908.
- PETR, Jaroslav. *Výbor četby pro mládež*. Díl I–IV. Praha: Dědictví Komenského, 1904.
- PETR, Jaroslav. *Výbor četby pro mládež*. Díl V–VIII. Praha: Dědictví Komenského, 1906.

- PETR, Jaroslav (pseud. Zedníček Prokop). *Na dvoře: o tom, co se tam přihodilo a povídalo*. Praha: Ústřední nakladatelství a knihkupectví učitelstva československého, 1927.
- PETR, Jaroslav (pseud. Zedníček Prokop). *Na zlatém proutku: pohádky*. Praha: Ústřední nakladatelství a knihkupectví učitelstva československého, 1918.
- PETR, Jaroslav (pseud. Lípa Václav). *Pohádky pro nejmenší čtenáře*. Praha: Ústřední nakladatelství a knihkupectví učitelstva československého, 1940.
- PETR, Jaroslav (pseud. Zedníček Prokop). *Zima na vsi: pohádky a povídky*. Praha: Ústřední nakladatelství a knihkupectví učitelstva československého, 1919.

Částečná bibliografie časopiseckých článků J. P.

1. Pedagogické rozhledy

a. rubrika Literatura pro mládež:

- K diskusi. 1914, XXVIII, s. 841, 1077.
- K naší pohádkové literatuře. 1911, XXV, říjen, s. 285.
- Několik poznámek k současné české literární tvorbě pro mládež. 1910, XXIV s. 283, 397, 509, 619, 737, 955, 1070.
- Povinná četba školní. 1905, XVIII, s. 81–84, s. 313–318.
- Tendence a idee. 1914, XXVII–XXVIII, s. 73, 185, 297, 441, 585, 705.

2. Škola našeho venkova

a. rubrika Úvahy o zjevech literárních a pomůckách učebných:

- Dvě recenze na Petrovu Prvouku. 1915, XIX, s. 50, 274.
- K prvnímu dílu „Poesie“. 1907, XX, září–říjen, s. 1.

- Rozumový a mravní vývoj dítěte (recenze na dílo G. Compayrého). 1899, IV, říjen, s. 95.
- Ukázky látek ke slohovým úkolům. 1899, IV, září, s. 49.
- Vánoce ve škole. Trochu krasobraní po literatuře a umění pro děti. 1906, XIX, listopad–prosinec.
- Vyučování samočinné (recenze na dílo J. Kozáka). 1897, I, s. 246, 285, 320.

b. Rubrika Paedagogický obzor (reakce na články v tisku):

- K opravě 1. čítanky trojdílné. 1897, I, s. 272.
- Novoroční úvahy. 1897, I, s. 31.
- Odpolední vyučování. 1897, I, s. 312.
- Před zasedáním sněmovním. 1897, I, s. 77.
- Příspěvek k otázce školních zahrad. 1897, I, s. 154.
- Vyučování o právech a povinnostech občanských na škole obecné. 1897, I, s. 153.

c. další články:

- Čítanka pro venkovské školy málotřídní. 1904, IX, s. 10, 232.
- Kreslení na obecné škole národní. 1901, V, s. 15.
- Ku článku Co nám ruší kázeň ve škole venkovské. 1899, IV, prosinec, s. 161.
- Ku článku Výbor spisů pro žákovskou knihovnu. Dodatek. 1899, III, s. 412.
- O výběru a podrobném rozvržení učebné látky dějepisné vůbec a na školách málotřídních vůbec. 1899, III, s. 293, 336, 374.
- Otázka umělecké výchovy na našich školách málotřídních. 1902, VII, září, s. 1.
- Pedagogická bilance za uplynulé století. 1902, VI, s. 20, 62.
- První česká výstava pro uměleckou výchovu mládeže v Náchodě. 1902, VI, s. 372.
- Příliš-li se u nás vychovává. 1903, VIII, září.

Rozvrh hodin na škole málotřídní a zvláště dvojtřídní. 1899–1900, IV, 8, 56, 102.

Velké množství drobných textů v rubrikách O klerikalismu a Drobné články a zprávy pedagogické.

Výbor spisů pro žákovskou knihovnu. 1899, III, s. 155, 194, 241, 281.

Kroniky, pamětní knihy a pozůstalosti

Obecní úřad Machov, *Pamětní kniha obce městyse Machova* (založená r. 1930).

Literární archiv Památníku národního písemnictví v Praze. *Fond Václava Černého*.

Pedagogické muzeum J. A. Komenského v Praze. *Fond Josefa Černého*.

Regionální muzeum v Náchodě. *Pozůstalost Jaroslava Petra*.

Státní okresní archiv Náchod, *Knihy přírůstků městského muzea v Polici n. Met. II* (1962–1985).

Státní okresní archiv Náchod, *Kronika obecné školy v Nizkosrbské* (1918–1930).

Státní okresní archiv Náchod, *Matriky zemřelých farního úřadu církve československé Machov – zemřelí r. 1922* (svazek 1920–1926, zápis č. 19).

Státní okresní archiv Náchod, fond Národní a střední škola Machov, *Pamětní kniha školy v Machově* (1843–1900).

Školní knihovna ZŠ Machov. *Třídní katalog docházky a prospěchu I. třídy. 1914–15. Obecná škola v Nizkosrbské*.

Školní knihovna ZŠ Machov. *Třídní katalog docházky a prospěchu I. třídy. 1915–16. Obecná škola v Nizkosrbské*.

II. Sekundární literatura

BERGMANN, Petr. *Bezděkovský kostelíček*. Praha: Kant, 2017.

BOUŠKA, Sigismund. Machovské vzpomínky. *Nové obzory*, 1913, s. 15.

BRANDEJS, Stanislav. *Knihy o Polici nad Metují a Polickou*. Praha: Melantrich, 1940.

CACH, Josef, VALENTA, Josef. *Výchova a vzdělání v českých dějinách*. III. díl, 1. část 1848–1914. Praha: SPN, 1990.

ČERVENKA, Miroslav, HOLMAN Petr. *Vlídne setkání: Vzájemná korespondence Otokara Březiny a Sigismunda Boušky*. Olomouc: Votobia, 1996.

ČERVINKA, Jaroslav. Učitel Josef Smrtka, organizátor učitelstva a jeho „Škola našeho venkova“: (k 150. výročí jeho narození). *Orlické hory a Podorlicko* [online]. 2007, 14, [cit. 2011-03-25]. Dostupný z <<http://www.moh.cz/pdf/ohp/504.pdf>>.

FETTERS, Aleš. Václav Černý – otec. *Orlické hory a Podorlicko* [online]. 2007, 14, [cit. 2011-03-25]. Dostupný z: <http://www.moh.cz/pdf/ohp/489.pdf>.

Historie vydání almanachu „Jaro“. *Broumovsko*. 1947, říjen, s. 7–8. H., J. Co stěžuje prospěch vyučovací ve venkovských školách. *Škola našeho venkova*. 1898, II, únor, s. 76.

HRAŠE, Jan Karel. *České školství obecné na Broumovsku, Novoměstsku a Trutnovsku*. Nové Město nad Metují: Böhm, 1887.

JANŮ, Antonín. Povinnosti školy obecné ku potřebám českého venkova. *Škola našeho venkova*, 1897, I, s. 49, 89, 125.

K otázce o povinnostech školy obecné ku potřebám českého venkova. *Škola našeho venkova*. 1897, I, březen, s. 209–211.

KOZÁK, Jan. Úkoly venkovského učitele mimo školu. *Škola našeho venkova*. 1898, II, duben, s. 178–183.

MACHAČOVÁ, Jana, MATĚJČEK, Jiří. *Nástin sociálního vývoje českých zemí. 1781–1914*. Praha: Karolinum, 2010.

- MASARYK, Tomáš Garigue. O umění a jeho vlivu na školu a ve škole. *Český učitel*, 1900, č. 3.
- MATĚJČEK, Antonín. *Antonín Hudeček*. Praha: Spolek výtvarných umělců Mánes, 1947.
- MORKES, František. Učitelé platy, evergreen několika století. *Učitelé noviny* [online]. 2005, 22, [cit. 2011-03-25]. Dostupný z: <http://www.ucitelskenoviny.cz/?archiv&clanek=2743&PHPSESSID=052819b807f3fe4bb33ca2be68541904>.
- Naše hlídka a články drobné (název pravidelné rubr.). *Škola našeho venkova*. 1907, XI, list.–pros., s. 127–131.
- Program „školy našeho venkova“ se zřetelem ku školní praxi. *Škola našeho venkova*. 1897, I, březen, s. 1–7.
- PALATA, Adolf. *U nás pod Borem. Vzpomínky ze života na česko-kladském pomezí*. Liberec: Bor, 2015.
- ŘEŘICHOVÁ, Vlasta. Výchova čtenáře v české počáteční škole na přelomu 19. a 20. století. *Studia philologica*, 1999, XIX, 9, s. 83–95.
- SIEGLOVÁ, Naděžda. Kritika literatury pro mládež – cesty minulé, současné a budoucí. In: *Česká literatura na konci tisíciletí*. Praha: Ústav pro českou literaturu AV ČR, 2001, s. 843–849.
- SKALICKÝ, Alexandr. Malíř Antonín Hudeček na Policku a Machovsku. In: *Sborník Národního památkového ústavu územního odborného pracoviště v Pardubicích za rok 2017*, s. 46–65. Dostupný z: https://www.npu.cz/uop/pardubice/sluzby/Materialy%20ke%20stazeni/Sbornik_2017.pdf.
- SMRTKA, Josef. Jak nazývati tak řečené názorné vyučování. *Pedagogické rozhledy*, 1898, XI.
- SVATOŠ, Tomáš. *Reformní pedagogické hnutí v meziválečném Československu*, s. 1–11 [cit. 2011-03-25]. Dostupný z: http://lide.uhk.cz/pdf/ucitel/svatoto1/Publikace_download/Reform_Pg_clanek_katedra.pdf.

- SVOBODA, Antonín. O duševním vývoji dětí venkovských v ohledu rozumovém. *Škola našeho venkova*. 1897, I, březen, s. 10, 55, 96, 142, 174, 213, 252.
- ŠIMEK, Rudolf. *Česká prvouka*. Německý Brod: Tiskařské a vydavatelské družstvo Havlíček, 1924.
- TŮMA, Josef. Nad rakví Jana Mrazíka. *Pedagogické rozhledy*. 1923, XXXIII, 1, s. 310.
- Učitelovy styky s lidem. *Škola našeho venkova*. 1898, II, únor, s. 74.
- VÁŇOVÁ, Růžena. *Výchova a vzdělání v českých dějinách: Problematika vzdělávacích institucí a školských reforem: obecné školství (1848–1939)*. Díl IV, sv. 1. Praha: Karolinum, 1992.
- ZÁRUBA, Alois. Z kořenů země. *Broumovsko*, 1947, říjen, s. 3–4.
- ZÍTKA, Josef. Jaroslav Petr – společenský. *Broumovsko*. 1947, říjen, s. 5–7.
- ZÍTKA, Josef. Jaroslav Petr – společenský (pokračování 1). *Broumovsko*. 1947, listopad, s. 3–4.
- ZÍTKA, Josef. Jaroslav Petr – společenský (pokračování 2). *Broumovsko*. 1948, II, s. 16–17.
- ZÍTKA, Josef. Jaroslav Petr – společenský (pokračování 3). *Broumovsko*. 1948, II, s. 28–29.
- ZÍTKA, Josef. Jaroslav Petr – společenský (dokončení). *Broumovsko*. 1948, II, s. 36–37.
- ZÍTKA, Josef. První časopis Policka. *Broumovsko*. 1947, květen, s. 8–10.